Газета издается на балкарском языке с 1924 года.

Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

ЗАМАН

Бараз кюн, 2014 жылны 19-чу ноябри № 226 (19647)

Багъасы 10 сомду

ВРЕМЯ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Приёмгъа алыу

Ыйыкъны ичинде тийишли мадарла этерге буюрулгъанды

КъМР-ни Башчысы Юрий Коков Россей Федерацияны Президентини Къабарты-Малкъар Республикада приемныйинде бир къауум адам бла тюбешип, аланы жарсыуларына бла тилеклерине тынгылагъанды.

Нальчикде жашагъан, Уллу Ата журт урушну кезиуюнде тылда урунныгъан 85-жыллыкъ тиширыу Суворов орамда барак маталлы юйде жашайды. Анда от этилмейди, башындан суу агъады. Къыш айла башланнгыны анга газ тартмай, юйню башын да жамамай жарарыкъ тюйюлдю.

Башха да тарыгъын келген тиширыуну беш сабийи барды. Аладан бири санларындан къыяулуду, экисини да эрттеден келген ауруулары бардыла. Юйюр а общежитни бир отоуунда турады. Ана ишлемейди. Юйюр жаланда сабий пособиягъа баш кечиндиреди.

Бахсан шахардан тиширыуну да болуму тюз ма алайды. Тёрт гитче сабийли ананы бир тюрлю усталыгъы жокъду. Шёндюгю фатарда ала аны къарт иелерине къарагъанлары ючюн турадыла. Нальчикден ючюнчю группалы инвалид да анга болушлукъ этерлерин тилеп келгенди.

Юрий Коков ол кюн этилинген тарыгъыулагъа бла тилеклеге кёре, бир ыйыкъны ичинде тийишли мадарла этерге буюргъанды.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Парламент

Къабарты-Малкъарны Парламентини президиумуну кезиулю жыйылыуу « правительствону сагъатдан» башланнганды. Анда «2013-2020 жыллада Къабарты-Малкъар Республикада физкультураны бла спортну айнытыуну» къырал программасы жашауда къалай бардырылгъаны сюзюлгенди.

Спорт мекямла бла жалчытыуда - игилени санында

КъМР-ни спорт министри Аслан бек Хуштов кесини докладында къырал программада спортну бла физкультураны айнытыуда баш магъананы тутхан шартлагъа айырып эс бурганды. Ала уа быладыла: республика физкультура эм спорт бла кюрешген адамланы санын кёбейтиудю, КъМР-ни эллеринде бла шахарларында спорт объектлени ишлеудю; тюрлю-тюрлю жыл санда адамлагъа деп асламлы –спорт мадарланы къурауу эм бардырыуду; спортчуланы хазырлачу учреждениялары ишлерини къыйматлылыкъларын кётюрюудю, республиканы спортчуларыны Битеуроссей эм Халкъла аралы эришиулеге не къадар кёп къатышыуларын жалчытыуду, спортда айырмалы жетишимле болдургъан спортчуланы, тренерлени эм ветеранланы саугъалауду, кёллерин кётюрюудю.

-Битеу алып айтханда, программа жашауда бардырылгъан кезиуде КъМР-де физкультура эм спорт бла кюрешгенлени санын Россейде орта эсепге жетдирирге кюлдан келгенди,- дегенди Асланбек Хуштов.

Андан сора ол Къабарты-Малкъар Республиканы жеринде 212 бёлюмю бла 50 спорт школ болгъанын, 37 тюрлю спорт школда 35 минг окъуучу жарау этгенин белгилегенди. Сабийжаш тёлю спорт-адаптация школ ачылгъанды. Анда къынытыуну къырал программасыны чеклеринде Нартанда физкультура-саулукъну кючлеу комплекси хайырланылырга берилгенди. Терек шахарда спорткомплексни къурулуу бите турады. Кёнделенде, Малкада, Дыгулубгейде эм Екатериноградская станицада физкультура – саулукъну кючлеу комплекслерини къурулушлары бошалыргъа да кёп къалмагъанды. Нальчикде «Молодёжный» микрорайонда жалгъан къурыш бла сырылгъан гитче футбол майдан да жангыртылгъанды,- дегенди докладчы.

Онтогъузунчу муниципал объект конкурс мурдорда сайланнганды. Ала къурулуш ишлерин башаргъа, спорт залларына эм футбол майданларына ремонт этерге, спорт майданларын тап жарашдырыргъа субсидияла аллыкъдыла.

Муниципал къуралыуда бла биригип ахча бёлюню болумларында субсидияла бериуню юсюнден тийишли келишимлеге къол салыннганды. Битеу объектлени 2014 жылны ахырына бошаргъа белгиленеди. Саулай алып айтханда, спорт мекямла бла жалчытыу жаны бла Къабарты-Малкъар Республика СКФОда алчы жерни алады дерге боллукъду,-дегенди КъМР-ни министри.

Докладчы республикалы бюджетден программагъа бёлюннген ахчаны ёлчеми быйыл 1-чи ноябрьге 334711,75 минг сом болгъанын неда 63 процентни тутханын да билдиргенди. Россей Федерацияны Президентини май айда этген указларыны чеклеринде сабийлеге къошакъ билим бериуде ишлеген педагогланы иш хакълары 13208,0 сомдан 15632,0 сомгъа ёсгенди.

Спортда бек иги жетишимле болдургъанланы юслеринден сёз баргъанда, Асланбек Хуштов олимпиада эм олимпиадасыз спортда Россейни жыйымдыкъ командасыны баш эм резерв къауумларына кирген спортчуларыбызны саны 80-ден 135-ге дери ёсгенин чертгенди. Дагъыда спортха къыяулуланы бла къыйын болумгъа тюшген жаш адамланы не къадар кёп къатышдырыу магъаналы ишледен бирлери болгъанын белгилегенди. Тренерлени бла усталаны усталыкъларын ёсдюрюю, РФ-ни регионларында спортну айнытыуну тюрлю-тюрлю федеральный программаларын жашауда бардырыугъа къатышыу бюгюнлюкде баш борчладан бирлери болгъанлай къалады, артыкъда уллу эс а 2016 жылда Бразилияда боллукъ Олимпиада оюнлагъа КъМР-ден спортчула къатышырча аланы хазырлауну жалчытыугъа бурулургъа керекди, дегенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

КЪАЙГЪЫРЫУ

Тозурагъан фатарладан - жангы юйге

Жашаргъа жарамагъан юйледен кёчюрюю деген энчи программаны чеклеринде Тырныауузда Эней улу атлы орамда 36 фатарлы юйню къурулуу бара турады. Шахарда бусагъатда жашаргъа къоркъуулу болгъан эки журт барды. Аладан онюч юйюр Нальчикге, 35-си уа жангы мекямгъа кёчерикдиле.

Сметагъа кёре, къурулуну багъасы 42,4 миллион сом болгъанды. Андан 13,1 миллион федерал, 29,3 миллион а республикалы бюджетден бёлюнгенди. Къурулуш бу кюнледе да къыстау барады.

Эсигизге салайыкъ: Тырныауузда башда сагъынылгъан программаны чеклеринде кёп къатлы юч мекям ишленнгенди. Тозурагъан жашау журтладан 75 юйюр кёчюрюлгенди. Жангы фатарланы хар биринде да эшиклери, терезелери, газ печлери, жылыу берген энчи системалары, газ бла токну эсеплеучю приборлары да бардыла. Юйле канализация, газ, таза суу бла жалчытылыннгандыла эмда электрокюч сетьлеге кёшулупдула.

Алиса ТАРИМ.

Элбрус районну администрациясыны пресс- службасы.

Инвестицияла

Субсидияла - къыйматлы проектлеге

Россейни Эл мюлк министерствосуну агропромышленность комплексге кредитле бла себеплик этиу вопрослагъа къарагъан комиссиясы тийишли инвестиция проектлени айырып башлагъанды. Ары Къабарты-Малкъарны эл мюлк производство бла байламлы 23 инвестиция проектлери да киргенди. Республиканы Эл мюлк министерствосуну пресс-службасындан билдиргенлерине кёре, субсидияла бу жылны ахырына дери берилликдиле.

Эл мюлк товарланы чыгъарыучула, сагъынылгъан субсидияланы кеслерини инвестиция проектлерин бардырыргъа алгъан кредитлерини процентлерини кесегин тёлерге жиберирге боллукъдула. Аллай проектлеге кёпжыллыкъ битимлени орнатыу, малчылыкъ комплекслени къурулушун бардыруу эм алагъа ремонт этиу, техниканы неда оборудованияны сатып алыу дегенле киредиле. Жангы теплицала ишлегенлеге бла къумалы продукцияны сатып алгъанлагъа да этилликди билеклик. Саулай алып айтханда, быллай проектлени юсю бла республикада 3,4 миллиард сом кредит алынгнанды.

Эсигизге салайыкъ: РФ-ни Эл мюлк министерствосу алгъаракъда республикада малчылыкъны айнытыу бла байламлы энтта да эки инвестиция проектин айыргъан эди. Алагъа да быллай халда болушлукъ этилликди.

Бизни корр.

Законну толтура

Хакъсыз жер участкала

Баксанёнок элде 84 юйюрге хакъсыз жер юлюш алырча сертификат берилгенди. Бу иш «КъМР-де энчи категориялы инсанлагъа юй ишлерча хакъсыз жер берирге» деген республикалы законну чеклеринде бардырылады. Жылны ахырына дери участкала алыргъа сертификатла Тёбен Куркужин, Псычох, Крем-Константиновское элледен кёп сабийли юйюрлеге да берилликдиле.

Лера АБАЗОВА.

Бахсан районну администрациясыны пресс-службасы.

Саулукъ сакълау

Республиканы стационарларына - бусагъатдагъы оборудование

КъМР-ни Саулукъ сакълау министерствосу республикада фтизиатр службалагъа къысха заманны ичинде жангы компьютер томографла алыргъа муратлыды. «Андан сора да, республиканы районларын больницаларын жети флюорограф бла, диагностика этген оборудование бла да жалчытырыкъдыла»,- деп билдиргендиле министерствону пресс-службасындан.

Башда сагъынылгъан диагностика оборудование сатып алыр ючюн, федеральный бюджетден да 67,1 миллион сом бёлюннгенди. Дагъыда къыйын ауруулары, ол санда туберкулёзлары, болгъанлагъа дарманлагъа деп КъМР-ни бюджетинден 7,1 миллион сом жиберилгенди. Фтизиатрия болушлукъ бериу системаны игилендириу мадарла «КъМР-де саулукъ сакълауну 2020 жылгъа дери айнытыу» деген къырал программаны чеклеринде тамам этиледиле.

Сагъынылгъан службада урунныгъанланы ишлери кёбюсюнде ауруулары профилактикасын этиу бла байламлыды. Къабарты-Малкъарда озгъан тогъуз айны ичинде жюз минг адам санына онбир адам ауругъаны тохташдырылгъанды. Былтыры бу кезиую бла тенглешдиргенде, ол 4,2 процентге азайгъанды.

Бу оборудованияны жангыртылгъаны диагностика ишге уллу себеплик этерикди. Ауруу кюч алгъынчы ,пациентни терк окъуна багъарга жарарыкъды. Ол шарт а туберкулёздан ёлгенлени санын азайтырыгъына ишек жокъду.

Бизни корр.

Жазылыу - 2015

«Заман» - сизни газетигизди

Хурметли жамаат!

●сиз республикабызда тамамланнган ишлени юслеринден толу хапар алырга сюе эсегиз;

●сиз халкъыгъызны адамы болгъаныгъызны дайым сезгенлей турургъа излей эсегиз;

●сиз малкъарлыланы историяларыны, культураларыны, тёрелерини эмда адетлерини, аланы бюгюннгю жашауларыны, жетишимлерини эм проблемаларыны юслеринден кёбюрек билирге итине эсегиз-

«ЗАМАН» ГАЗЕТГЕ ЖАЗЫЛЫГЪЫЗ.

Аны бетлеринде сиз кёп сейирлик затла табарыкъсыз, ол хар юйюрге да керек болгъанына тюшюнюрюксюз.

«Заман» газетни редколлегиясы.

Бизни индексибиз - 51532

ЖЫЙЫЛЫУ

Ишчи усталыкъланы даражаларын кётюредиле

Республикада къуллукъчу тиширыуланы ассоциациясы «Ишчи усталыкъланы пропагандалау эмда Къабарты-Малкъарны жаш тёлюсюне усталыкъ сайларгъа болушуу» деген проектге кёре конкурс бардырганды. Аны «Ишчи смен», «Урунуу махтаулукъ», «Жаш директор», «Жаш уста», «Усталыгъын сюйген» деген номинациялары болгъандыла. Бек сыйлысына уа «Ишчини намысы» саналгъанды.

Тетууланы Лаура саугъаланады.

Бу республикалы конкурсда хорлагъанла Къырал концерт залда къууанчлы халда саугъаланнгандыла. Ол хычыуун жумуш башланыры аллында уа Къуллукъчу тиширыуланы ассоциациясыны председатели, «ГРАНТ» деген кёп профильли предприятияны генеральный директору Светлана Гуева аны магъанасын ангылатханды.

- Проектге кёре ишлегенибизде, биз, жаш адамла, усталыкъ сайлагъанда, ишчи жерлени болгъанларын бла къалгъаланларын чырт да билмегенлерине тюшюннгенбиз. Даражалы окъуу юйлени дипломларын къолгъа алгъанлыкъгъа, аланы асламысы иш тапмай къыйналадыла. Биз а ишчи усталыкъланы юслеринден билдирир, бусагъатда къаллай технологияла болгъанларын кёргюзтюр мурат бла тюбешиуле, «тёгерек столла» да бардырабыз. Бу конкурсну да аны ючюн къурагъанбыз,-дегенди.

Анга къыркъдан артыкъ организация къатышханын эсгертип, ол алагъа, бери келгенлеге да жюрек ыразылыгъын билдиргенди.

Жыйылыуда саугъала, дипломла, сыйлы грамотала берилгенлени араларында сынаулу ишчиле, урунууда биринчи атламларын эте башлагъанла да бар эдиле. Аланы араларында ашха устала Бёзюланы Руслланы бла Руслан Чекмарёвну, къурулушну Марат Дзагоевни (ол кеси да ол ингирде «Волга» машина къоллу болгъанды), троллейбусну жюрютген Элмырзаланы Суфиянны, жаш директор Тетууланы Лаураны, газоэлектросварщик Николай Капейкинни, фрезеровщик Вячеслав Мельниковну, шофёр Арсен Балкаровну, сварщик Шахмырзаланы Мухтарны, крановщик Артур Мишарёвну, механизатор Афашокъаланы Бузжигитни, слесарь Резуан Даовну, бояучу Раиса Дзугурованы эм кёп башхаланы атларын белгилеп айтырыкъдыла.

Элмырзаланы Суфиян саугъаланады.

Саугъаланнганланы «Горянка» газетни баш редактору Зарина Канукова, сатыу-алыуда ишлегенлени профсоюзуну рескому председатели Марита Барагунова, предприниматель Лёля Дадали эм кёп башхала алгъышлагъандыла.

Къууанчлы ингир бютюн жарыкъ болуруна, эсде къалырына уа «АМИКС», Ирина Ракитина, Башийланы Магомет, Мадина Барагунова, башха жырчыла бла тепсеучюле да уллу къыйын салгъандыла.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Фестиваль

Халкъ жырны байрамы

Республикабызда жыл сайын КъМР-ни сыйлы артисти Отарланы Омаргъа бла КъМР-ни халкъ артисти Зарамук Кардангушевге аталып халкъ жырны фестивали бардырылгъаны ахшы тёреге айланнганды. Бу эки жырчыны чыгъармачылыкълары, бизни культурабызны алтын хазнасына кирип, бюгюнлюкде да халкъ аууздунда сакъланады. Быйыл да бу байрамны чегинде, кёп фахмулу артистлерибизге тынгылап, зауукъулукъ алыр онг чыкъгъаны къуундырады.

20-чы ноябрьде 18.30 сагъатда Къырал концерт залда (ГКЗ) Отарланы Омарны аты бла малкъар халкъ жырны республикалы фестивали бардырыллыкъды.

21-чи ноябрьде 18.30 сагъатда ГКЗда Зарамук Кардангушевни аты бла адыг (черкес) халкъ жырны республикалы фестивали боллукъду.

Проект КъМР-ни Культура министерствосуну башламчылыгъы бла къуралгъанды. Соруу болгъан бу телефон номерле бла сёлешсин: **8(8662) 44-22-10; 40-31-49.**

Хош келигиз!

Спорт мекямла бла жалчытыуда - игилени санында

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

-Бизден ол оюнлагъа бек аздан 3-4 спортчу къатышырча этиу иш бюгюнлюкден башланыргъа тийишлиди,-деп чертгенди.

Депутатла да, аны алайлыгъын тюзге санай, Олмпиада оюнлагъа хазырланыуну республикада комплекс мадарларын белгилерге, аланы жашауда бардырыуну жалчытыргъа кереклисин айтхандыла. Дагъыда ала КъМР-де хоккейни айнытыу жанлы болуп сёлешгендиле. Сабий спорт учреждениялары статуслары, Карагачда физкультура-саулукъну кючлеу комплекс ишлеуню онгларына да эс бургъандыла.

КъМР-ни Парламентини Председатели Татьяна Егорова Къабарты-Малкъарда айтхылыкъ спортчула аз тюйюлдюле, спорт комплекслени ачылыуларына аланы къатышдырыуну эм мекямла жетишимли ишлеп турурларына кёз-къулакъ болууну магъанасы улууду, дегенди. Аны бла бирге уа, ол жаш спортчулагъа мастер-классла бардырыуну графигин жарашдырыуну тийишли кёргенди.

-Белгили спортчуларыбыз жаш адамла бла ишлеселе, жараула бардырсала, аллай юйрениулеге кёп адам къатышырыгъы, ариу жашау этерге юйрениригъ баямды. Бюгюнлюкде уа ол артыкъда бек керекди, -деп къошханды Татьяна Борисовна.

Асланбек Хуштов да ол оюмгъа айырыпу эс бурургъа сёз бергенди.

КъМР-ни Парламентини Председателини орунбасары Натби Бозиев Прималкада, Анзорейде къурулушлары эрттеден бери баргъан физкультура-саулукъну кючлеу комплекслени ишлеп бошаргъа заман болгъанын, ала бла бирге Наркъалада бла Прохладныйде аллай комплекслени къурулушлары къолгъа алыныргъа кереклисин чертгенди.

Президиумну членлери, докладчыны информациясын эсге алып, КъМР-ни Правительствосуна, тийишли министерстволаргъа, жер-жерли самоуправленияны органларына программаны жашауда бардырыу бла байламлы ишлени кёргюзтюп, бегим къабыл этгендиле.

Жыйылыуда депутатла башха вопрослагъа да къарагъандыла. Сёз ючюн, «Къабарты-Малкъар Республикада жарашдырыучу судьяланы юслериндеи» КъМР-ни Законуна тюрлениуле кийириую юсюнден», «Къабарты-Малкъар Республиканы жеринде орналгъан кёп къатлы юйлеге тынгылы ремонт этиую къурауну юсюнден» КъМР-ни Законуна тюрлениуле кийириую юсюнден» законланы проектлерини эм РФ-ни башха субъектлерини федеральный законларыны эм законодатель башламчылыкъларыны проектлерини бир ненчасыны отзыбларына къаралгъанды.

Президиумну членлери Чуваш Республиканы Къырал Советини Россей Федерациясы Правительствосуну Председатели Д.А. Медведеге бла Россей Федерациясы Федеральный Жыйылыуну Къырал Думасыны Председатели С.Е. Нарышкиннге эл мюлк продукция чыгъарыучулагъа, ала кредитлеге (займлагъа) кёре проценле тёлеуге этген къоранчларыны бир кесегин къайтарыуга субсидияла бериуню механизмине тюрлениуле кийиррге кереклисини юсюнден обращениясын къабыл кёргенди.

Депутатла Эл мюлкню Къабарты-Малкъар илму-тинтиу институтуну малчылыкъ эм мал ашла хазырлау жаны бла лабораториясны къуллукъчусу Амшоков Хажисмел Касимовични, Морхоз элни Ветеранларыны советини председатели Елканов Мухтар Асламурзовични, Россейни илмула академиясыны Къабарты-Малкъар илму арасыны Гуманитар тинтиулени институтуну малкъар литературa секторуну таматасы Толгъурланы Хамитни жашы Зейтунну КъМР-ни Парламентини Сыйлы грамотасы бла саугъалауну юсюнден бегимни къабыл этгендиле.

Андан сора да, депутатла КъМР-ни Парламентини кезиулю жыйылыуун 2014 жылда 27-чи ноябрьде бардырыргъа деп келишгендиле.

Люба БАТЫРОВА.
КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Документле

«Транспорт налогну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы 2002 жылда 28-чи ноябрьде чыгъарылгъан 83-РЗ номерли Законуну 7-чи статьясыны биринчи кесегини 1-чи пунктуну болуму Конституциягъа келишгенин бла къалгъанын тинтиу жаны бла ишге къарауну тохтатыуну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдюю

ОНОУУ

Нальчик ш. *2014 жылда 14-чю ноябрьде*

Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдюю Председатели А.С.Геляховну, судьяла В.В.Бликановны, Ю.М.Кётовну, М.Х.Хакуловну къауумунда «Транспорт налогну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы 2002 жылда 28-чи ноябрьде чыгъарылгъан 83-РЗ номерли Законуну 7-чи статьясыны биринчи кесегини 1-чи пунктуну болуму Конституциягъа келишгенин бла къалгъанын тинтиуню юсюнден вопроса къарап, **былай тохташдыргъанды**:

1.Гражданин Уяналаны Р.М. 2014 жылда 24-чю сентябрьде Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдюне «Транспорт налогну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы 2002 жылда 28-чи ноябрьде чыгъарылгъан 83-РЗ номерли Законуну 7-чи статьясыны биринчи кесегини 1-чи пунктуну болуму аны, аскер къаугъаланы ветераныча, транспорт налогну льгота амал бла тёлерге эркинлигине чек салып, алай бла конституция эркиликлерин бузады, деп тарыкъгъанды.

КъМР-ни Конституция Сюдюню 2014 жылда 10-чу октябрьде бардырылгъан жыйылыунда Р.М.Уяна улуну тарыгъыуу къараугъа алынганды. Ол иши юсюнден докладны болургъа В.В.Блиановагъа буюрулгъанды. Алай тарыкъгъан адам ол терсге санагъан законну КъМР-ни Парламенти тюрлендиррге оноу этгенин эмда анга тюзетиуле кийириую юсюнден законопроект хазырлагъанын сылтаугъа тутуп, 2014 жылда 6-чы ноябрьде КъМР-ни Конституция Сюдюне тарыгъыуун артха алыргъа сюйгенини юсюнден жазып билдиргенди.

2. «Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдюню юсюнден» КъМР-ни Законуну 28-чи статьясына тийишлиликде КъМР-ни Конституция Сюдюне тарыгъыу берген адам аны анга Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдюню жыйылыуунда къарап башлагъынчы артха алыргъа эркинди. Тарыгъыу артха алынса, аны производствосу тохтатылады.

Р.М.Уяна улуну заявлениясы Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдюне анга сюдде къаралып башланнгынчы тюшгенди. Ол а анга кёре тинтиулени тохтатыргъа киши даулашмазча сылтауды.

Башында айтылгъан шартладан хыйсап этип эмда «Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдюню юсюнден» КъМР-ни Законуну 28-чи статьясын эмда 62-чи статьясыны биринчи кесегин башчылыкъгъа алып, Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдю **оноу этеди**:

1.«Транспорт налогну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы 2002 жылда 28-чи ноябрьде чыгъарылгъан 83-РЗ номерли Законуну 7-чи статьясыны биринчи кесегини 1-чи пунктуну болуму Конституциягъа келишгенин бла къалгъанын тинтиу жаны бла ишге къарауну тохтатыргъа.

2.Ол Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдюню бу иш бла байламлы ахыр онууду эмда анга энди тарыгъыргъа жарамайды.

Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдю.
№2-О

Къуллукъгъа салыу

Ахшы тёрелеге таяна

Къабарты-Малкъар Республикада Стандартизацияны, метрологияны эмда сыналуа бардырыуну къырал регион арасына энди Султан Эштреков башчылыкъ этерикди. Аны учреждениясы коллективи бла Техника амалланы тап халгъа келтириу эмда метрология жаны бла федеральный агентствону Территориялы органла эмда регион программала бла байламлы управлениясыны таматасы Дмитрий Черничкин шагъырей эттенди.

Ол дагъыда бу республикалы структурагъа арт оналты жылны башчылыкъ этип тургъан Юрий Шурдумовха Россстандартны таматасыны Іспас къагъытын бергенди. Коллектив Султан Эштрековну башчылыгъында да жигер урунуну ахшы тёрелерин сакъларыгъына ышанганнан билдиргенди.

Юрий Шурдумов анга, бирге-сине анча жылны ишлегенлеге да, ыразылыгъын билдире, ала арт жыллада къаллай жетишимлеге жетгенлерини юсюнден къысха айтханды. Бек алгъа иш хакъ он кереден асламгъа ёсгенин белгилегенди.

Ол билдиргенича, республикалы Ара Север Кавказда эм игилени санындады. Анга жангы мекям къошулгъанды, лабораториялы, кабинетле да тап халгъа келтирилгендиле. Электротехника лабораторияда регионда бек игиледен бириди. Медицина техникагъа ремонтну асламысында мында этедиле. Алгъын газгъа, башха затлагъа да счётчиклени бузукъларын тюзетир ючюн, кёп айланыргъа, къыйналыргъа да тюше эди адамлагъа. Энди ол ишни структураны лабораториясында тамамлайдыла.

Аз-азыкъ, эл мюлк, промышленность продуктланы качестволарын тинтген лабораторияла бла да ёхтемленирчады. Алада битеу керекли оборудование барды.

Коллективни атындан сёлешгенле да алгъыннгы башчыларыны юсюнден кёп ариу сёз айтхандыла эм алгъышлагъандыла.

Жыйылыугъа КъМР-ни Парламентини Бюджет, налогла эм финансла жаны бла комитетини председатели Михаил Афашагов, республиканы промышленность эмда сатыу –алыу министрини орунбасары Жарашууланы Алим да къатышхан эдиле да, ала Султан Эштрековну бек иги таныгъанларын, ол сёзюне табылгъан адам болгъанын айтып, бу ишни тынгылы бардырлыгъына ишексизбиз, дегенди.

Ахырында Султан Эштреков сёлешгенди эмда анда урунгъанлагъа тап келлик мадарла,оноула да этеригине ышандыргъанды.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

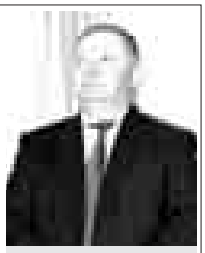

Эсгертиу халда: Султан Хабасович Эштреков кёп тюрлю къуллукълада ишлегенди. Зольск районну жер-жерли администрациясыны башчысы болгъанды. КъМР-ни Парламентини ючюнчю эмда тёртюнчю чакъырылыуларыны депутатына айырылгъанды. РФ-ни Федеральный Жыйылыуну Федерация Советини биюсюреу къагъыты, КъМР-ни, республиканы Правительствосуну, Парламентини да Сыйлы грамоталары бла саугъаланнгъанды. Юйдегилиди, ючю сабийи барды.

СЕМИНАР

Окъутуу - бюгюннгю излемлеге кёре

Терс-Къол элни орта школунда «Дерс – жашауда керек билим берген амал» деген семинар бардырылгъанды. Анга башланнган мектепде ишлеген устазла къатышхандыла.

Школну директору Залийханланы Лейла башланнган школну уллу магъанасын чертгенди. Бу жыллада сабийни учууууун айнытыргъа онгла бардыла, оюнну кенг хайырланып, окъуугъа сейирлерин ёсдюрюрге боллукъду.

Ызы бла устазла Тилланы Сагида, Виктория Щелокова, Шауаланы Лейла ачыкъ дерсле бергендиле.

Терс-Къолда устазла сабийле бла бирге проектлеге кёре ишлейдиле, аланы хайырларындан окъуучула дерсленден сора илму – излем иш бардырадыла. Сабийле проектлерин къорулагъандан сора бек игилеге эжинчи классны окъуучусу Тилланы Алинаны «Мени юйюрюм», ючюнчю классны окъуучусу Байсолтланы Элханны «Минги тауну сейирлик дуниясы» деген проектлери саналгъандыла.

Семинарны чеклеринде «тёгерек стол» да бардырылгъанды. Аны Элбрус районну Билим бериу управлениясыны методисти Бекиланы Марина бардыргъанды. Школну директорую орунбасары Наталья Шумляева патриот юйретиую магъанасыны юсюнден доклад этгенди. Аны оюмуна кёре, элини тарыхын, сыйлы адамларын хар сабий да билирге керекди.

Семинарны чеклеринде «тёгерек стол» да бардырылгъанды. Аны Элбрус районну Билим бериу управлениясыны методисти Бекиланы Марина бардыргъанды. Школну директорую орунбасары Наталья Шумляева патриот юйретиую магъанасыны юсюнден доклад этгенди. Аны оюмуна кёре, элини тарыхын, сыйлы адамларын хар сабий да билирге керекди.

Окъуу юйню холлунда «къол устала» деген кёрмюч къуралгъан эди. Аппликация техника бла хайырланып этилген суратла, инжи терекчикле, эшилген затла семинаргъа къатышханланы бек сейирсиндиргендиле.

Жангы федерал стандартлагъа кёре, хар сабий чыгъармачылыкъ иш бла кюреширгe керекди, Мында окъутуу жангы излемлеге кёре къуралгъанды.

ТЕМИРЛАНЫ Анатолий.
Сурат авторнуду.

КОНСУЛЬТАЦИЯ

Право жаны бла болушлукъ берилликди

Быйыл 20-чы ноябрьде РФ-ни Юстиция министерствосуну Къабарты-Малкъарда Управлениясында **(Нальчик, Пушкин орам, 85)** эрттенликде сагъат ондан ингирде алтыгъа дери хакъсыз праволу болушлукъ берген консультация пункт ишлерикди. Ары приёмгъа **(88662) 30-00-21** телефон номер бла сёлешип жазылыргъа боллукъду. Сорууланы дагъыда **(88662) 30-00-20** номер бла сёлешип берирге неда **ru07@minjust** электрон почтагъа жазаргъа да онг барды.

Ол кюн республиканы билим бериу системасыны организацияларында бла учреждениялаында, кёп функцияды аралада, ЗАГС-лада да ишлерикдиле быллай пункта. Бу жумушха дагъыда жюз адвокат бла 60-дан аслам нотариус къатышырыкъдыла.

Бу ишни кезиуюнде ёксюз сабийлени, аланы кеслерине алыргъа сюйгенлени, сора сакъат сабийлени бла аланы ата-аналарыны соруулары, къайгъылары, проблемалары сюзюллюкдюле.

Шимал Кавказ кюн сайын

Аэропорт комплекс сюерикдиле

Дондагъы Ростовдан узакъ болмай Акытай районну Грушевск элинде «Южный» деген аэропорт комплекси ишлеп башлагъандыла. «Былайы алыкъа таза ёзенди, болсада мында кысха заманны ичинде уллу къурулуу ишле башланырыкъдыла. 2018 жылда футболдан дуниясы чемпионатына жораланып аэровокзалны жангы комплекси ишленирикди. Эрттеден бери да бизде быллай объектле ишленмегендиле. Аэропорт узловой объект боллукъду эм инвестицияла жаны бла регионну онгу кёбейирикди»,-дегенди бу ишге жораланнган жыйылыуну кезиуюнде Россей Федерациясы транспорт министри Максим Соколов. Андан ары от проектни документациясы хазыр этилип, къырал экспертизадан ётгенин энчи халда чертгенди.

«Ренова» компанияны директорларыны къауумуну советини председатели эм баш инвестору Виктор Вексельбергни айтханына кёре, ол корпорациягъа бек уллу проектди. Пассажир терминалны битеулю жери 50,6 минг квадрат метр боллукъду, самолётла учарыкъ эм къонарыкъ жолла 3,6 километрге созуллукъдула эм былайда гитче эм уллу самолётланы да къондуруп эм учуруп турлукъдула.

–Сиз бу кюзюю артында биринчи къауумсуз аскерге къуллукъ этерге чакырылгъан эм къуллукъ этер жерлеригизге атланнганла,-дегенди кесим бу ишге жораланнган чакырыу сёзюнде регионну башчысы Рамзан Кадыров. –Биз толу ийнанобыз сизге, жюрегибиз бла ишанабыз аскер къуллукъда кесигизни бек иги жаны бла кёргюзтюрюгюзню билебиз,-дегенди ол.

Чакырыуну чеклеринде аскерде къуллукъ этерге Чеченден 500 чакъы бир адам атланнганды, аладан 400-сю Юг аскер округну бёлюмлеринде къуллукъ этерикди, 100 чакъы бири уа Россейни Юг жанында Ич аскерледе боллукъду.

Къобанда миллион тонна пиринч жыргъа таукелдиле

Краснодар крайда келе тургъан жылда пиринч ёсдюрюу жаны бла 35 жыл ындан алда этилген рекордха жетер мураттыдыла, миллион тонна пиринч ёсдюрюп. Пиринч ёсдюрючю мюлклеге къошакъ халда 500 миллион сом болушлукъ этилликди. Аны юсюнден регионну эл мюлкюню министри Сергей Гаркуша билдиргенди.

– Токъсаннчы жыллада пиринч ёсдюрюлген бахчаланы азайта баргъан эсек да, тирликни уа 420 минг тоннагъа жетдирип тургъанбыз. Ол чекге эл мюлк предприятияла бизни алимле бла бирге ишлеп жетишгендиле. Алимле кёп тирлик берлик сортланы чыгъаргъандыла. Аны хайырындан быйыл 930 минг тонна пиринч жыйылгъанды, ол а озгъан жылны кёрюмдюлеринден эсе 200 минг тоннагъа кёпдю. Орта эсеп бла хар гектардан 66,1 центнер пиринч жыйылгъанды, ол а къыралны башха регионларыны кёрюмдюлеринден эсе 30 процентге кёпдю.

Беслан бла французлу Кламеси къарындашлыкъ шахарла боллукъдула

Шимал Осетияны Беслан эм Францияны Кламеси шахарлары къарындашлыкъ юрютюрюкдюле. Аллай келишимни проектине эки шахарны мэрлери къол салгъандыла. Алай этейик деген башламчылыкъ бла Кламесини мэри Клодин Буазориё сёлешгенди. Ол алгъаракълада «Франция-Европа-Беслан» деген жандауурлукъ организацияны оноучусу Крестян Матон бла Францияны Билим берген министерствосуну президенти эм Францияны Билим берген министерствосуну инспектору Роберт Просперини бла тюбешгенди.

-Кламеси эм Беслан уллу болмагъан, культурапы, шоу эм мамырлыкъ шахарлодыла, -дегенди Бесланны башчысы Хубаев. -Биз культура, билим бериу, сатыу- алыу, спорт, саулукъ сакълау, искусство, экология жанлары бла биригип ишлерге келишгенбиз,- дегенди ол.

«Архыз» курортну атламлары

Къарачай-Черкесни «Архыз» деген биеуроссей курорту быйыл толу кюч бла ишлеп башларыкъды. Ол регионну социально-экономика жаны бла айнытыугъа тийишли себеплик этерикди,- дегенди Шимал Кавказны ишлери жаны бла министр Лев Кузнецов. Ол республиканы башчысы Темрезланы Рашид эм «Шимал Кавказны курортлары» деген ОАОну генеральный директору Сергей Верещагин бла бирге курортда къурулуш ишле къалай баргъанларына къарагъанды.

Келир тау-лыжа кезиуге «Архыз» къалай хазырланнганын сюзгенде, ууууу жолланы къар бла жалчытыуну системасын орнаштдырыугъа артыкъда уллу эс бурулгъанды. Ол система трассалада ууууну 25 процентге узайтырыкъды. Тау-лыжа жолланы узунлукълары шёндю 7 километрден асламды, аланы къар бла жалчытыр ючюн, 18 топ эм 77 къарны атыучу ушкок орнатылгъандыла. Система хайырланырыгъа декабрьде берилликди.

Регионну ана капиталы

2015 жылда Къалмукъда 700-ден аслам кёп сабийли юйюр регион ана капитал аллыкъды. ТАСС-ны корреспондентине финансланы министри Надежда Глушкина билдиргенине кёре, хар юйюр 58-шер минг сом аллыкъды.

Ана капиталны алыргъа юч эм андан да кёп сабийлери болгъан юйюрлеге эркинлик берген законну 2012 жылда Парламет къабыл этген эди. Аны бла бирге 50-шер минг сомну алаллыкъ эдиле ол юйюрлеахыр сабийге юч жыл толгъандан сора. «Ахча инфляция эсепге алынып, индексация этилип турганды. Ол ахчаны жашау журт ишлерге неда сатып алыргъа, жер участка сатып алыргъа, сабийни окъутургъа неда саулугъун игилендиррге къоратыргъа эркинлик берилгенди», -дегенди Глушкина.

Сабий садлагъа очередь жокъду

Волгоградны Дзержинск районунда 250 жери болгъан жангы сабий садны хайырланыргъа берилгени бу районда очередьни кетергенди. Сабий садны хайырланыргъа бериден алгъа эки жылны ичинде 42 миллион сом багъасы ремонт этилгенди, деп билдиргендиле ТАСС-ны корреспондентине губернаторну пресс-службасында . Садны кесинде аш-азыкъ жарашдыруучу бёлюме, медицина кабинетте ремонт этгендиле, журтну жылытыуучу системаны, канализацияны, электрокюч бла жалчытхан системаны толусуллай алышындыргъандыла. Сабийле ойнарча эм окъууну бардырырча оборудованияланы сатып алгъандыла.

Жылны ахырына дери Волгоградда школгъа дери билим берген организацияда къошакъ халда 465 жер ачарыкъдыла. Битеу алып айтханда, жылны ахырында 3 жылдан башлап 7 жыллары толгъунчу сабийлени юйретирик учреждениялада 6 минг жер къуралльыкъды.

Театр

Кёп болмай Дагъыстан Республиканы А.- П. Салаватов атлы Къумукъ къырал музыка-драма театрында Михаил Юрьевич Лермонтовну «Бэла» деген чыгъармасына кёре оюн салынгланды. Аны режиссёру Осман Ибрагимовду. Ары Къабарты -Малкъардан Россейде Лермонтов атлы комитетни сопредседатели, поэт Додуланы Аскер бла «Заман» газетни баш редакторуну орунбасары, поэт Беппайланы Муталип баргъандыла. Дагъыда башха республикаладан да кьонакъла болгъандыла. Газетни окъуучуларын премьерадан сора жазылгъан статья бла шагъырей этерге сюебиз.

Уллу жазыучуну уллу жашырынлыгъын ачыкълагъан оюн

Кавказда быллай таурух жюрюйдю: таулула ат юсюнде орус поэтни кёрселе, ушокларын башха жанына буруп болгъандыла. Жашау а къужур къадар хазырлагъанды анга. Уруш улакълада окъдан сакъланнган аскерчи нёгерини къолундан, он атдыргъан окъдан жоюлгъанды.

Россейде узакъ жылдыр болмагъан, фахмусуз мартыновла не заманда да эркин болгъандыла. Ала бюгюн да арабыздадыла, бюгюн да кёрохларын жерлегенлей турадыла, шёндюгю жалгъан патриотланы санларына кирип, Лермонтовну чыгъармачылыгъына ревизия этгенлей, «Прощай, немытая Россия...» деген назмуну ол жазмагъанды деп...

Бизге, Шимал Кавказда жашагъанлагъа, Михаил Лермонтов - энчиди. Аны себепли Къумукъ театр, жазыучуну юбилейине атап, аны «Бэла» деген повестини премьерасына чыкъыргъаны анга шагъат этеди, ол къалай къуундагъырганды!

Аны сюжет ызы барыбызны да эсибизседи. Кавказда уруш баргъан кезиде орус офицер андагъы гиняладан бирини къызын жаратады. Байлыгъын къызгъанмай, къолунда болгъан эркинлик бла да хайыранлыгъ, ол муратына жетеди. Бэла аны юйюне келген бла анга суюйду, къыз жашаудан ажымлы кетеди...

Бу ишлени барыны юсюнден да Кавказда болгъан адамны айтыуу бла билебиз. Мынга къатышханланы къылыкълары, аланы бир бири бла сёлешгенлери, араларында болум да хар биринни юсюнден бир энчи халны, шартны ачыкъламайдыла. Ала бары да бир тюрлю схема бла хазылгъандыла. Хазна диалогла да жокъдула. Алай бир уллу жашырынлыкъ барды бу чыгъармада. ***Кимди Бэла? Къайсы халкъны къаны жюрюйдю аны тамырларында? Къайсы миллетни къызыды ол?***

Лермонтов бир ненча кере анга черкешенка дейди. Алай эсе, адыгълыды. Алай аны къарындашына уа татарлы жашчыкъ дейди. Печорин къыз бла сёлеширеча, тюрк тилли тишириуну чакъырады. Бэлагъа «моя джанечка» деп ариу айтады. «Дж» къарачай тилде жюрюйдю, алай эсе, къарачайлымыды ол? Мындагъы иш а аланы жеринде болады. Лермонтов Печорнини аланы окълары эрикдиргенлерин билдиреди. Бэла, баям, къумукълуду, нек дегенде, ала бла чеченлиле биогюн да къоншулукъда жашап, къыз берип, къыз алып турадыла.

Орус офицерле таулада жашагъан халкъланы барына да черкес дегендиле. Патчахны аскери Кавказгъа киргинчи мында тюрк тилледен бири бек эркин жюрюгенди. Лермонтов 1837 жылда шуёху Раевскийге бощдан жазмагъанды былай: «Татар тилге юйренип башлагъанма. Ол мында, Азияда да бек керекди, француз тил Европадача...»

Бу къатышлыкъ Бэланы миллети ким болур деген соруную туудургъанды. Мени оюмума кёре уа, Къара эм Каспий тенгизлени араларында жашагъан халкъла бары да аны кесиникине санаргъа боллукъдула. Бэла - жыйымдыкъ сыфатды. Аны ёхадары - битеу Кавказны къадарыды, ачыууду. Печорин битеу огурсуз эксиникъ къужур сыфатыча.

Режиссёр Осман Ибрагимов драматургия жаны бла быллай дыккы, даулу материалны алып, къумукълу къызны юсюнден салгъанды оюну, кесине нёгерге кертини сайлап. Художник не заманда да тюздю, ол башлагъан иш хар заманда муратына жетмесе да. Ибрагимов башлагъан эксперимент жетишимли бошалгъанды, аны себепли нада кёргюзталлыкъ актёр къуурум жокъ эсе, ол да бузады спектаклни. Къумукълу хунерли актёрла уа Лермонтовну схемагъа кёре жазылгъан жигитлерин кеслерини жюрек кючлери, фахмулары бла байыкъландыргъандыла. Биогюнда жаш артистка Камила Гаджиевагъа насыбы тутханды, аны чыгъармачылыкъ жолунда быллай роль жеттени себеплери.

Къумукъ театрны «Бэла» спектакли.

Мени оюмума кёре, Бэланы ары дери СтаниславРостоцкийни фильминде Сильвия Берова бла Александр Коттну постановкасында Наталия Григоренко кёргюзтген сыфатла къарыусуздула, алагъа ийнаналмайма. Баям, аны сылтауу мында да болур: актрисаланы ариулукълары, фахмулары да азлыкъ этгенди, ала таулуланы жашау турмушларын билмегендиле да. Ала орус литературада болгъан Кавказдагъы тиширыуну ётюрюк сыфатыны жолу бла баргъандыла. Къалай-алай эсе да, бусагъатха дери бизге Бэланы дайым да Печорин айтханны этерге хазыр болгъан, аны къолунда къарыусуз иллячча кёрюп тургъанбыз.

Камила Гаджиева ол адетни бузгъанды. Аны Бэласы, Лермонтов жазгъанча, мамырлыкъны сюйген гинязны къызыды, сыйлы жаны бла орус дворянлыкъдан къайда биймекди. Ол сюе билген, сюйгени ючюн бир затдан тохтамазлыкъ, кесине базынгнан жаш къызды. Ол жансыз гинжи тюйюлдю. Бэла кеси сайлайды къадарын. Былайда къумукълу актрисаны башхалада болмагъан сюймеклигин ачыкълай билгенин чертмей жарамаз. Кавказда ол сезимни ачыкъ айтыргъа жарамагъанын эсге алып, Камила аз амал бла кёргюстгенди аны.

Казбични ролюн ойнагъан Темирлан Умаев да башхалагъа ушамагъанды. Ол бандит тюйюлдю, антына кертичи аскерчиди. Анга сюйген аты жашауундан, тиширыудан да багъалыды. Аны урлап кетип, андан, сюйген Къаракёзюнден, къуру къалгъанында, адетте кёре, аллай адамны туудургъанны ёлтюреди. Аны ызындан Бэланы да жашауун юзеди.

Печорингге къызгъаныпмы? Ол оюн эттенден, гинязны къызы орус офицерни юйюнде бир тюрлю эркинликсиз, тосуча, жашайды. Оюнда Лермонтовну кесин да анда-санда эслене тургъаны анга энчи магъана бергенди. Аны сахнада болгъаны дайым да сезиледи, бирде суукъ къарамы бла тюзлюкню излейди, бирде болгъан ишлеге ёз оюнун билдиреди. Жамауат а аны унамайды. Аны себепли спектаклни ахырында Мартынов бла дуэль болургъа керекча сезиледи.

Оюн динамикасын тас этмейди, Кавказда адетге кёре, жыры, тепсеую да эркин болгъанлыкъгъа. Театрда режиссёрну оюмун сахтукъумда аллай бедишликни къан бла жууун кетерирге боллукъду, Казбич андан чыгъарады къамасын. Бэлагъа уа ол тап амалды. Сау къалса да, аны къадарына сукъланырча тюйюлдю. Алай бла ол Казбичге ыразыды.

Максим Максимыч (Байсолтан Осаев) алай бош кёллю тюйюлдю, бу рольну анга дери Алексей Чернов бла Сергей Никоненко суратлагъанлай. Ол битеу жашауун урушлада ётдюрюп барады, Ермоловну аскеркилери этген артыкъылыкъланы да кёрюп, алагъа кеси да къатышхан кишиди. Жюрек къатылыкъ бла кючюн, къарыуун кёргюзтюрге сюйгени аны кылыкъларында эслеседи. Казбични юйюнде кьонакъда болуп тургъанлай, биргесине баргъан аскеркиге кьонакъбайын керох бла ат деп бюйрюкъ береди ол.

Азаматы (Ибрагим Атаев) юсюнден алайды – былайды деп айтхан къыйынды: ол кесин тыялмагъан, ариу жашауну кюсеген жашды. Мискин орус аскерчи Митяны сыйфатын къурагъан Заур Алиевни къараучу жаратханын къарсла бла билдирип тургъанды.

Къумукъ театрны жаш тёлюсю кеслерин атлары белгили актёрла Патимат Керимова, Зухра Маджидова, Асельдер Асельдеров, Зарема Магомедова, Пахурдин Ихивов, Джалав Бекеев, Магомед Касимов бла бирге сахнада эркин тутханларын да белгилерге керекбиз.

Спектаклни художникги Арсланги Акавовну ишини юсюнден да энчи айтыргъа тийишлиди. Аны декорациясы, актёрладан бири кибик, алай тап келишгенди сахнагъа, театрны кючлю труппасын байыкъландыра. Анда энчи кюч сезилгенди. Лермонтовда болгъан кёксюлдюм-къаралдым кёкню да кёрюрге боллукъ ди аланы башларында.

Премьераны байрамгъа бурулгъаны хакъды. Ары Битеуроссей Лермонтов комитетни сопредседатели, Къарачай-Черкесни халкъ поэти Додуланы Аскерни келгени бютюнда жарыкълыкъ бергенди. Оюнну аллында ол, сахнагъа чыгъып, Дагъыстанны театрларында ишлеген бир къаурум адамгъа Михаил Лермонтовну майдалларын бергенди.

Къумукъ театр жашайды, айныйды, мындан ары да анга жетишимле, актёрлагъа - аламат рольла, художестводу башчысына, РФ-ни халкъ артисти Айгум Айгумовха кючъ-къарыу, тёзюм тежейбиз. Ала бары да бирден жангы махтаулагъа келтириклидиле.

Александр ПРЯЖНИКОВ,
Кавказны илму билим бериу, культура эм бизнес академиясыны кёрти члени.

Бюгюн Ракета аскерлени бла артиллерияны кюнюдю

Къазауатда туугъан шуёхлукъ

Бир заманда Бёрюле къабагъы (Волчьи ворота) деген жерде Лесная школа болуучу эди. Аны директору бла мени Гергъокъланы Исмайыл танышдыргъанды. Мен ким болгъанымы айтдым. Ол а: «А я Пушкин наоборот», - деди. Ангыладым: Сергей Александрович. «Хау, тукъумум а Долговду».

Нальчикчи Сергей Долгов бла къашхатауучу Ахшаякъланы Биязулкъа урушда танышып болгъан эдиле шуёхла. Оруслу жаш - бийикёсюмлю, бёкем. Жумдуругу бла уруп, бугъаны жыгъарыкъ эди. Ахшаякъ улу - орта бойлу, къатанны. Былай къарагъанда, арыкъ, къарыусуз кёрюне эди. Долгов а аны юсюнден былай деген эди: «Биязука (алай айтыучу эди ол анга) тыш сыфаты бла эмегеннге ушамайды, алай жангыз кеси танкланы атыучу 76-миллиметрлик ауур топну бир жанына буруучу эди».

Кеттенديле ала бу дуниядан, жаннетде жатсынла. Къазауатда башланнган шуёхлукъларын а жашаулларыны ахырына дери сакъларгъандыла. Уруш бошалып кёп жыл озгъандан сора Сергей Александровичге бир жол юй бийчеси бла бирге Къашхатаугъа келген эди - Биязулкъагъа кьонакъгъа. Мен да ол кюн Ахшаякъ улуну юсюнден казаргъа ары барып тура эдим. Хапар айта, ала кёп затны - аскерчи нёгерлерин, Сталинградны да - эсге тюшюрдюле.

Сталинград сермеш 1942 жылда 17-чи июльда башланып, 1943 жылда 2-чи февральда бошалгъанды. Анда Вермахтны 22 дивизиясы (330 минг адам) къуршоугъа алынгнан эдиле. 91 минг фашист солдат бла офицер, он санда 24 генерал Паулюс да кеслерин пленнге бергендиле. Алай ол Сталинград ючюн къанлы къазауат бошалыргъа жууукълашхан кезиде эди. Ары дери уа шахрданы тышында эди аны ичинде да сермешле кече, кюн да тохтамагъандыла...

Бизни жерлешлерибиз къуллукъ этген артиллерия полк Сталинград таба барады. Атла тартхан топланы ызларындан солдатла акъыртын атлайдыла. Жол жанларында къазыкъларгъа тагъылгъан фанер къангачыкъла кёз жетдиредиле. «Волганы онг жагъасында ёлюрбюз!», «Волганы ары жанында бизге жер жокъду» деген жазыулагъа эс бурадыла.

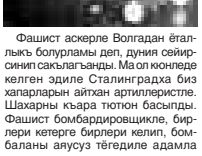

Фашист аскерле Волгадан ётталлыкъ болурламы деп, дуния сейирсинип сакъларгъанды. Ма ол юкнледе келген эдиле Сталинградха биз хапарларын айтхан артиллеристле. Шахарны къара тютюн басыпды. Фашист бомбардировщикле, бирлери кетерге бирлери келип, бомбаланы аяусуз тёгедиле адамла жашагъан кварталларгъа.

Танкланы атыучу батарея Сталинградда трактор заводну къатында орналды. Алайда черекге жууукъ эди да, гитлерчиле бизникилени къоруулланыу ызларын юзюп, суу жагъагъа ычхынып мурат бла тохтаусуз чабыуул этип турадыла. Сержант Долгов – топ расчётну командири, рядовой Ахшаякъ улу - маруучу. Фашист танкла бла ала бу жолгъа дери да тюбешгендиле. Болсада жюреклери къайгъылыды. Къайгъылы болмай а? Юслерине, от жаудура, къурч машинала айланса!

Комбат Долговну тобун бирсиледен кенгиркде, къыйыр табада орнатыргъа буюрду. Баям, танкла батареяны къыйыры бла ётерге кюрешириклиле деген акъыл бла этген болур эди алай. Моторла гюрюлдеген таушла эшитилип башладыла. Алай танкла алыкъа узакъдадыла. Артиллеристле топланы жерледиле.

Хар бири жеринде тохтагъанды. Долгов, топну жанында сюелип, алгъа къарайды. Биязулкъа уа прицелге къаплангъанды. Алда келген фашист танкны илишанна тутаргъа. Командир топланы быргъыларын тююнюл марал атарча тохташдырыргъа буюрду. Командасыз атмазгъа деп къаты эсгертди. Ол кеси, Долгов айтханнга кёре, тёгеригинде топ окъла чачыла тургъанлыкъгъа, бир заманда эништеийлмегенди.

Танкла тёгеречки темир таушка алдырып жууукълашдыла. Комбат а атаргъа команда бермейди. Энтта да бир кесек, энтта да бир кесек! Батареягъа бронебойный снарядла бла от ачаргъа буйрукъ берилгеннлей, топла атып башладыла. Алда келген эки-юч танк къара тютюнлери чыгъып тохтадыла. Къалгъанлары, от ача, батареягъа ёшюн урадыла. Эки танк тюзюнлей Долговну тобу таба айландыла. Экиси да бир бири ызларындан гусеницалары къыркъылып тохтадыла. «Аперим, Биязука!» - деп къычырды топну командири базыкъ ауазы бла. Фашист танкладан бирини башнясы бурулуп башлады. Гусеницасы юзюлгенликге, ол от ачаллыгъын биле эдиле артиллеристле. Биязулкъа ачы илишанна тутуп тура эди да, алгъаракъ болуп, къабыргъасындан уруп жандырды къурч машиналы. Ётдюрмедиле артиллеристле душман танкланы алгъа.

Кёп да бармай гитлерчиле жангыдан атакагъа кётюрюлдюле. Бу жол танкланы ызларындан автоматчикле келедиле. Биягъыча, анда-мында танкла кюедиле. Жаау аскерчиле уа, бир затха да къарамай, алгъа мыллык атадыла. Комбат темир сыныкъла чачдырыучу снарядла бла атаргъа буйрукъ берди. Сермеш баргъан жер фашист солдатланы мыллыкларындан толду. Саулары уа къычырыкъ этип алгъа чабадыла. Аладан экиси батарея орналгъан жерге къутулдула. Бири Долговну тобуну быргъысына тагъылды. Сержант, аны сермеп алып, боюнундан тутуп, башын топну лафетасына уруп, бир жанына атды. Ауур жумдуругу бла экинчисин да къаплады. Гитлерчи солдатланы эсиртип, психический атакагъа жибергенлери артда белгили болду.

Фронтчу шуёхла Къызыл Жулдузну, Махтаулукъну ючюнчю даражаларда орденлери, «За отвагу», «За боевые заслуги», «За оборону Сталинграда», «За взятие Кенигсберга» майдалла бла бир юкн, бир Указ бла саугъаланнган эдиле.

Уруушан сора да, тюзю уа - ёлюп кетгинчи да, ала шуёхлукъларын юзмегендиле. Бир бирлерин жокълай тургъандыла. Ахшаякъ улуну саулугъу осалгъа айланнганда, Долгов келип, аны больницагъа эптенини, путёвка мажарып, курортха жибергенини юсюнден ызразыкъны бла айтыучу эди Биязулкъаны юй бийчеси Сакинат.

КЪУЛБАЙЛАНЫ Алий.

Конкурс

Тарыхбызны, жигитлерибизни да багъалай

Алгъаракъда Къабарты-Малкъарны Гуманитар илму -излем институтунда Уллу Хорламны 70-жыллыгъына жораланнган «Памятники оживают, когда улыбаются дети» деген адабият эришиуню эсеплери чыгъарылып, саугъалау церемония да болгъанды. Проектни КъМР-ни Культура министерствосу бла Эсгертмелени сакълау жаны бла Битеуроссей биригиуню Къабарты-Малкъарда бёлюмю шахар школланы окъуучуларыны араларында бардыргъанды. Анга къатышхан жашланы бла къызланы жазма ишлерини баш темасы уа аланы жашауларында жигитлик, батырлыкъ не жерни алгъанлары, ёз жерлеринде салынгнан эсгертмелени юсюнден иокмлары эди.

Белгилисича, биригиуню келечилери баш борчларына эсгертмеле бла маданият, тин байлыкъны сакълауда уллу иш тамамлайдыла. Бу конкурс бла да ала жаш адамланы уруушан къайтмай къалгъанланы, Ата журтлары ючюн уллу жигитлик эттенлени эслеринде тутаргъа, аладан юлгю алыргъа чакъырадыла.

Саугъалау церемонияны ача, Эсгертмелени сакълау биригиуню башчысы, поэт Созайланы Ахмат эсгертмеле болмагъан шахар арыгъа не хазна санлысын, дегенди. «Бу таушдан жонулгъан монументле бизге жашауну юсюнден хапарлайдыла, атлары айтылгъан ата-бабаларыбызны унутмазгъа себеплик этедиле. Алагъа къарай, уруушан къайтмай къалгъан батырларыбыз, жюолгъан поэтлерибиз, жамауат къуллукъчуларыбыз эсибизге тюшедиле.

Ала маданият байлыгъыбызны бир кесегидиле. Хурлаланы юсюнден айта, ол эл мюлк производствода, медицинада, илмуда, билим бериуде да болургъа керегине киши даулашмаз. Биз да къыралда бу жаны бла дарыйлыгъан маданаталы ишге кесибизни жаныбыздан себеплик этерге кюрешебиз. Жаш тёлюню арасында бардырылгъан эришиуню да ол оюм бла таукелленип къурагъанбыз», - деген ди Ахмат Султанович.

Жаш адамла конкурсха сюйюп, тири къатышханлары ючюн КъМР -ни Культура министерствосуну атындан алагъа ызразылыгъын Ёзденланы Асият билдиргенди. Ол белгилегеннге кёре, республиканы Культура министерствосу, федерал целевой программаланы чегинде ишлеп, бу жаны бла жарсыулагъа уллу кёллю болмайды, маданият байлыгъыбызны сакълауда магъаналы ишни тохтамай бардырады. Сора Ёзденланы къызлары быллай эришиуле бизни тамата тёлю этген жигитликни сыйлы кёрюрге итинджреди деп, биригиуню ишчилерине ызразылыгъын билдиргенди.

Устазла бла окъуучулагъа ыспас сёзлени «Эльбрус» китап басманы башчысыны орунбасары, жюрини санына кирген Додуланы Асият айтханды. «Ишлени окъуучан кезиуде кёлюнгю бир сейир сезим бийлей эди. Нек дегенде сабийле алада жууукъларыны-ахлуларыны уруш жолларыны ныхытлылыкъларын, къадарларыны ажымлылыкъларын жюреклеринден ётдюрюп ачыкълагъандыла», - деген ди ол, эришиуге къатышхан авторланы чыгъармаларыны юсюнден сёлеше.

Конкурсда ишле назмулача, эсселеча, хапарлача жазылгъанды- рылгъан эришиуню да ол оюм бла таукелленип къурагъанбыз», - деген ди Ахмат Султанович.

Жаш адамла конкурсха сюйюп, тири къатышханлары ючюн КъМР -ни Культура министерствосуну атынд

Кёрмюч

Бир бирибиз бла тынгылы танышыу

Бизни газет кёп жазады арт заманда Москвадан, башха жерледен да келген кёрмючлени юслеринден. Алгъаракълада Суратлау искусстволаны музейине къоншу республиканы художниклери чакыргъандыла. «Осетинский колорит» деген экспозицияда биз эки жыйырма авторну ишлерин кёргенбиз.

Кёрмюч ачылгъанында айтылгъанга кёре, бу союз бизни регионда бек улууду, аны санына 200 артыкъ суратчы, скульптор, къол уста киреди. Къонакъла Нальчикге хар тюрлю жанрда этилген чыгъармаланы келтиргендиле. Живописьден сора, скульптуралары, къамаланы, башха сауут-сабаны да кёрюр мир Кибеков, дюгерлилени миллет – культура аралары башчысы Рамазан Сугкоев да сёлешип, аны къурагъанлагъа ыспас этгендиле. Къонакъланы атларындан сёзню Осетияны Художниклерини союзуну таматасы Таймураз Маргиев айтханды. Ол, суратчы не заманда да кесини илемлери къараучугъа кёргюзтюрге сюйгенин чертип, Нальчикде аллай амал тапдыргъанлары ючюн жюрек ыразылыгъын билдиргенди.

КъМР-ни Художниклерини союзуну таматасы Геннадий Темирканов а коллегасы бу башламчылыгъы ючюн, суратлау искусствода болдургъан жетишимлери ючюн да грамота бла саугъаланнганын билдиргенди, дагъыда анга башха сыйлы затла да бергенди. Къонакъла да музейге китапла келтиргендиле.

«Осетинский колорит» деген юсюнден айта, биз мында тамата, орта, жаш тёлюню да чыгъармаларына эс бурабыз. Хар биринде да авторланы туугъан жерлерине, бурунгу адетлерине сюймекликлери эсленеди. Белгили поэт К. Хетагуровха аталгъан ишле бир ненчадыла. Ф. Габараевни «Иры фарн» дегенинде Дюгери атын айтдыргъан жашларына бла къызларына гитче портретлерин кёребиз, ала бары да терекни юсюнде ишленнгендиле.

Белгилисича, мажюсю ёмюрледе Кавказны халкъларыны жашауларында битимлени магъаналары уллу болгъанды. Мени оюмума кёре, къоншуларыбызда ол тёре алыкъа да къатыды. Н. Хугаевни, Т. Маргиевни, Е. Шугаевни эм башхаланы чыгъармаларында тукъумла, элле табынган терекле кёп ишни юсюнден билдиредиле. Аны бла байламлы къысса ушагъыбызда скульптор Ю. Кцоев да айтханды. Ол бусагъатда агъачланы къырып баргъанда, бир ауукъдан бу суратла тарых магъаналы боллукъдула, дегенди.

Художниклени жарыкъ тюрсюнлерин, тематикаларыны кенклигин, биогюннгю кюнюбюзге озгъан ёмюрледен къарагъанларын да белгилерге тийишлиди. Тишырыула башха дунияладан тюшгенчадыла, юйле хауада учун баргъанчадыла («Моя Осетия»), эр кишиле жигитдиле, батырдыла, сабийле насыплыдыла.

Ол юн залда, къонакъланы бетлеринде, къараучуланы кёзлеринде сезилген жарыкълыкъ, баям, бек багъалыды бу кёрмючню юсюнде.

САРАККУЛАНЫ Асият.
Суратланы автор алгъанды.

Таймураз Маргиев сёлешеди.

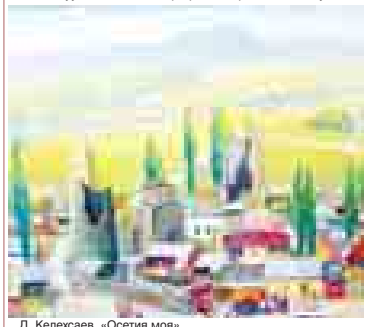

Д. Келехсаев. «Осетия моя».

В. Цаллагов. «Песня далёких предков»

АЛГЪЫШЛАУ

Кюнюбюзню жарыкъландыргъан устаз

Мындан алгъаракълада сюйген «Заман» газетибизде Жанатайланы Асижаннга «Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы устазы» деген махтаулу ат аталгъанына юсюнден указны окъугъанма. Кесиме бир уллу игилик келгенча, назму да жаратылып къалгъанды. Мен аны эрттеден иги таныйма. Биз эгечлечабыз бир бирибизге, сабийлерибиз да бир бирге бек игидиле.

Асижан а туманлыракъ кюню жарытып окъуна къояды, къобузун къолгъа алса. Ол керти педагогду, малкъар тилни бла адабиятыбызны аламат устазыды.

Алай бла ол тамблабызны адамларына береди билимин, огъурлулугъун да, тилибизни шауданын къурутмай, таркъайтмай. Газетибизни таматасы Атта улуна уа былай айтама: «Жамал, бу сёзлерими да, Жанатайланы Асижаннга аталгъан назмуну да басмаласагъыз, бек ыразы эгерикси мени, башхаланы да. Сау бол, иги ишинг, уллу адамлыгъынг ючюн»!

Сени кууанчынга мен
Алгъыш этеме, сюйюп.
Сохталарынг келсинле,
Жап-жарыкъ болсун юйюнг.

Сени ишинге халкъ да
Алгъыш этсин, дейме мен.
Устазлыгъынг ючюннге
Ёмюрлюк тилейме мен.

Кёп сабийни окъутуп,
Адам этген устазса.
Кимни да аягъы юсюне
Сала билген устаса.

Кеси сабийлеринги,
Сохталарынгы да сен,
Уллу Аллахдан тилейме,
Къуанчларын кёр деп мен.

Ёмюрюнг узакъ болсун,
Хар кюнюнг чуакъ болсун!
Алгъышым къабыл болсун,
Дуниябыз мамыр болсун!

БАЧИЛАНЫ Раиса.
Акъ-Суу эл.

Дзюдо

Европада – алчы

Польшаны Вроцлав шахарында дзюдодан Европаны жаш тёлю биринчилиги бардырылгъанды. Анда россейли спортчула, онеки майдалы къытып, айырмалы болгъандыла.

Эришиулени ахыр кюнюнде жерлешибиз Огъары Жемталадан Занкишиланы Казбек, 90 килограмм ауурлукъ категорияда финалда голландиячы Коррелни онглан, алтын майдалны къытханды. Эсигизге салайыкъ, 2011 жылда ол ЮАР-да Кейптаун шахарда дунияны биринчилигинде да аны бла кюрешгенлени барысын да хорлагъан эди.

Тиширылада Нальчикден Айдана Нагорова къуандыргъанды. Ол, «гитче» финалда Австриядан Майерхоферни къытып, «доммакъны» алгъанды.

Битеукоманда зачётну юсюнден айтханда, биринчи жерни россейлиле къытхандла, экинчиле - Германияны командасы, ючюнчюле уа голландиячыла болгъандыла.

Бизни корр.

Следствие управленияда

Узакъгъа къачалмагъанды

РФ-ни Следствие Комитетини КъМР-де следствие управлениясыны къуллукъчулары УГИБДД-ны инспекторун басдыргъан эр кишини уголовный ишин тинтип бошагъандыла, деп билдиргенди бизге ведомствону пресс-службасындан.

Тинтируеден белгили болгъаныча, терсленнген быйыл 11-чи июньда Пятигорск шахарда машинаны урлап, аны бла КъМР-гъа келе болгъанды. Каменномостское элге жетгенинде, жолда жюрюую къорквуусузлугъун жалчытхан инспекторланы кёрюп, аладан къачар умут этгенди. Алай орамладан биринде полициячыла жетип, аны аллын тыйгъандыла.

Инспекторладан бири аманлыкъчыгъа, машинадан чыкъ деп, буйрукъ бергенди, алай ол анга бойсунмай, машинасын алгъа тебиретип, инспекторну басдыргъанды. Болсада узакъгъа къачалмагъанды.

Алай бла ол РФ-ни Уголовный кодексини 318-чи статьясыны 1-чи кесегине бузукълукъ этгени тохташдырылгъанды. Уголовный иш сюдге берилгенди.

Бизни корр.

Акция

Энтта да жорукълагъа сыйыныргъа чакъыргъандыла

Онбешинчи ноябрьде Май районда ГИБДД-ны инспекторлары къурап жоллада аварилада ёлгенлени эсгерген Битеудуния кюнге жораланнган акция бардырылгъанды. Администрацияны пресс-службасындан билдиргенлерине кёре, анга инспекторла бла бирге Жаш тёлю гвардияны активистлери да къатышхандыла.

Жоллада жюрюуде къоркъуусузлукъну жалчытыу бюгюнлюкде саулай дунияда эм магъаналы социально-экономикалы борчладан бириди. Районну юсюнден айтханда, жаланда быйыл быллай къыйын болумлада анда онеки адам ёлгенди. Жер башында уа авариялада хар кюн сайын 3,5 мингни жашауу юзюледи.

Бу акция машиналаны жюрютгенлеге, жолланы жаяу ётгенлеге кесигизни жашауарыгъызгъа, башхаланыкъылагъа да сакъ болгъуз деген умут бла бардырылгъанды. Анга къатышханла ол кюн шахарны орамларына чыгъып, водителлеге бла пешеходлагъа жоллада жюрюуню жорукъларыны юсюнден эсгериуле этгендиле. Акцияны ахырында кёкге бир ненча акъ шарла жибергендиле.

Бизни корр.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини депутатлары эм аны Аппаратыны къуллукъчулары Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини депутаты **МАХОТЛОВ Азамат Хазраталиевичге** атасы **МАХОТЛОВ Хазратали Ордашукович** ёлгени бла байламлы, бушуу этип, къайгъы сёз берединде.

ПОЛИЦИЯ

Уручу къызыуу бла тутулгъанды

Бу жерли тиширыу Россейни МВД-сыны Нальчикде Управлениясына жазгъан заявлениясында белгили болмагъан биреу «Дея» атыу-алыу эм оюн-кюлкю араны тюкенлерини бирлеринде 10 000 сом багъасы ырысхы урлагъаныны юсюнден жазгъанды.

Оператив-излеу ишлени кезиуюнде полициячыла алгъын да кёп кере сюд этилген, Кисловодскде жашагъан, 1987 жылда туугъан кишини тутханды. Ол терслигин боюнуна алгъанды. Урлагъан затын къайтаргъанды.

Ол шартха кёре уголовный иш ачылгъанды.

Телевизоргъа кёзю къарагъанды

Россейни МВД-сыны Зольск район бёлюмюне Светловодскоеде жашагъан 36-жыллыкъ киши жазгъан тарыгъыуда ол танымагъан биреу аны юйюнден 22 000-сомлукъ телевизорну урлагъаныны юсюнден айтылгъанды.

Тинтиу-излеу ишле къолгъа терк алынып, уручу ким болгъаны тохташдырылгъанды. Ол тарыкъгъан адамны бир эллиси, 1992 жылда туугъан кишиди. Уручу терслигине женгиргенди.Телевизор иесине къайтаргъанды.

Бу шартха кёре уголовный иш ачылгъанды.

Бугъуп къутулалмагъанды

КъМР-де МВД-ны Уголовный розыск управлениясыны къуллукъчулары оператив-излеу ишлени кезиуюнде РФ-ни Уголовный кодексини 318-чи статьясына кёре аманлыкъ этгени ючюн федеральный излеуде болгъан 29-жыллыкъ нальчикчи жашны тутхандыла. Ол властыны келечилерине зорлукъ этгени ючюн терсленди.

КъМР-де МВД-ны пресс-службасы.

НАРКОМАНИЯ

Дарманланы орунларына - уу

2014 жылда 29-чу октябрьде Нальчикде Фурманов атлы орамда наркополиция оператив-излеу ишле бардырыгъанда, ичинде эки адамы бла «Хэндэ-Соната» автомашинаны тохтатханды. Аны къармагъанда, бек кючлю «Трамадол» дарманны 130 грамм (260 таблеткасы) эмда «Лириканы» 191 капсуласы табылгъандыла. Граждланла У. эмда М. аланы сатаргъа элтип бара болгъандыла. Алай муратларына жетмегендиле, къолгъа тюшгендиле.

Алайды да, ала РФ-ни Уголовный кодексини 234-чю статьясыны 3-чю кесегине тийишлиликде терсленедиле. Алагъа уголовный ишле ачылгъандыла.

***

Быйыл 31-чи октябрьде Нальчикде Матросов атлы орамда наркополициялы, ФСБ-ны эмда КъМР-де МВД-ны къуллукъчулары республикада жашагъан Б. гражданини тутхандыла. Ол 2,9 грамм «Амфетамин» психотроп зат сатаргъа умут этгенди. Аны автомашинасын къармагъанда, дагъыда аллай уулу затны 139,5 граммы табылгъанды.

Киши айтханнга кёре, ол аны Германиядан рейс автобус бла келтиргенди. Уулу затны уа анга ФРГ-да жашагъан адам берген. Алыкъа ол ким болгъаны тохташдырылмагъанды. Аны бла байламлыкъ «Интернет» сеть бла жюрютюлгенди. Бу аманлыкъ ишге дагъыда К. гражданин да къатышханды.

Артда ачыкъланнганына кёре, психотроп затны татыучуладан бирлери КъМР-де МВД-ны алгъыннгы къуллукъчусуду. Аны юйюн къармагъанда, 9 миллиметр калибрли 8 окъ табылгъанды.

Алайды да, Б. эмда К. РФ-ни Уголовный кодексини 228.1-чи, 229.1-чи, 222-чи статьяларына тийишлиликде терсленедиле. Алагъа Россейни Наркоконтролюну федеральный службасыны КъМР-де Управлениясыны следствие бёлюмю уголовный иш ачханды.

***

Быйыл 23-чю октябрьде наркополицияны къуллукъчулары оператив-излеу ишле бардырыгъанда, ара базарда К. атлы тиширыуну тутхандыла. Ол «Лирика» дарман сатып, ахча ишлегенди. Аны ишчи жерин къармагъанда, аллай дарманны 359 капсуласын тапхандыла.

Ала уа наркотиклесиз жашаялмагъанлагъа сатыллыкълары баямды. Битеу К.-дан сыйырылгъан дарманла Нальчикни къоркъуусузлугъун жалчытхан инспекторланы кёрюп, аладан къачар умут этгенди. Алай орамладан биринде полициячыла жетип, аны аллын тыйгъандыла.

Инспекторладан бири аманлыкъчыгъа, машинадан чыкъ деп, буйрукъ бергенди, алай ол анга бойсунмай, машинасын алгъа тебиретип, инспекторну басдыргъанды. Болсада узакъгъа къачалмагъанды.

Алай бла ол РФ-ни Уголовный кодексини 318-чи статьясыны 1-чи кесегине бузукълукъ этгени тохташдырылгъанды. Уголовный иш сюдге берилгенди.

Бизни корр.

Сюд

Алтын затлагъа алданнганды

Чегем район сюд Куба-Таба элде жашагъан онтогъузжыллыкъ тиширыугъа РФ-ни Уголовный кодексини 158-чи статьясыны 2-чи кесегини «в» пунктуна тийишлиликде (уручулукъ) тутмакълыкъ сынаргъа деп бегим чыгъаргъанды. Тохташдырылгъанына кёре, ол адам 2014 жылда 24-чю апрельде Нартанда юйлени биринде болгъанда, отоуда кеси къалгъанын хайырланып, къонакъбайыны багъалары 25 минг сом болгъан алтын затларын урлагъанды.

Ол дагъыда быйыл 12-чи майда сагъат 14-ден озуп Бахсан шахарда таныш тиширыуну юйюнде аны гитче эгёшчигини къулакъларында багъалары 6000 сом болгъан сыргъаланы зор бла тешип алгъанды.

Сюд, ол шартланы эсге алып, уручу тиширыугъа экю жылны условно тутмакълыкъ сынаргъа деп бегим этгенди.

Чегем районну прокуратурасыны бёлюмю.

УЧРЕДИТЕЛЬЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
БЕППАЙЛАНЫ Муталип (баш редакторну орунбасары)
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан (баш редакторну орунбасары)
ТОКЪУЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь)
ТЕКУЛАНЫ Хаса (жамаат - политика бёлюмню таматасы)
САРАККУЛАНЫ Асият (культура бёлюмню таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:
Редакторну приёмныйи - **42-63-01**.
Баш редакторну орунбасарлары - **42-38-21**, **40-04-82**.
Жууаплы секретарь - **42-66-85**.
Секретариат - **40-93-62**. Корректорла - **42-63-52**.

РЕДАКЦИЯНЫ БЁЛЮМЛЕРИ:
Жамаат-политика жашау - **42-67-68, 42-24-02**.
Культура - **42-75-82**.
Социальный-экономика - **42-66-73, 40-59-18**.
Жангъылыкъла эм спорт - **40-39-93, 42-66-71**.
Окъуучула бла байламлыкъла жюрютюу эм реклама - **42-37-94**.
Тилманчла - **47-31-28**. Сурат алыучу - **42-68-72**.
Бухгалтерия - **42-30-87**.
Операторла - **40-28-49, 42-39-65**.

Редакция авторла бла къагъыт жюрютмейди. Къол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артха къайтарылмайдыла.
Газетде басмаланнган материаллада айтылгъан оюмла редакцияны оюму бла келишмезге боллукъдула. Алада айтылгъан хар зат ючюн Россей Федерацияны Басмалары юсюнден законуна тийишлиликде материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла.

Редакция авторладан **400** газет тизгинден (машинка бла жазылгъан **5-6** бет) кёпню алмайды.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда **1994** жылда **14**-чю июнюда регистрация этилгенди.
Регистрация номер —**II—0066. Индекс - 51532**

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла къырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланнганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, **33**

Газетлени илерине тапдырыу ючюн КъМР-ни почта связыны федеральный Управлениясы жууаплыды.
Телефонла: **76-01-28, 76-01-10**

Газетлени розницагъа сатыу ючюн КъМР-ни "Роспечать" акционер обществосу жууаплыды.
Телефон: **42-69-34**

Номерге графикге кёре 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салынгъанды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:
Тикаланы Фатима-дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарьны орунбасары;
Зазаланы Лида (1,2-чи бетле),
Бийчекъуланы Жаннета (3, 4-чю бетле) - корректорла.

Тиражы **2130** экз. Заказ № **2231.**

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5

электрон почта: elbor_50@mail.ru